

Obecné noviny

Ročník IX * informácie pre občanov * www.malinova.sk * február 2015

REFERENDUM O RODINE 7.februára 2015

Na referenda v Malinovej sa zúčastnilo takmer 15% voličov. Počet oprávnených voličov zapísaných na hlasovanie 736. Počet vydaných hlasovacích lístkov 107. Počet odovzdaných aj platných lístkov 107.

Na otázky referenda:

1. „Súhlasíte s tým, aby sa manželstvom nemohlo nazývať žiadne iné spoložitie osôb okrem zväzku medzi jedným mužom a jednou ženou?“ áno 95 hlasov nie 8 hlasov
2. „Súhlasíte s tým, aby párom alebo skupinám osôb rovnakého pohlavia nebolo umožnené osvojenie (adopcia) detí a ich následná výchova?“

áno 81 hlasov nie 17 hlasov

3. „Súhlasíte s tým, aby školy nemohli vyžadovať účasť detí na vyučovaní v oblasti sexuálneho správania či eutanázie, ak ich rodičia alebo deti samé nestihliasia v obsahom vyučovania?“

áno 86 hlasov nie 17 hlasov

Výsledky referenda v rámci Slovenskej republiky

Počet oprávnených občanov zapísaných v zoznamoch na hlasovanie 4 411 529

Počet oprávnených občanov, ktorým vydali hlasovacie lístky 944 674

Počet odovzdaných hlasovacích lístkov 944 209

Počet odovzdaných platných hlasovacích lístkov 938 135

Počet odovzdaných neplatných hlasovacích lístkov 6 074. Účasť v % 21,41

NAŠI MALÍ ŠKOLÁCI...

V Materskej škole v Malinovej je opäť rušnejšie. Od januára pribudli do tried nové deti. Panie učiteľky pripravili na vyučovanie mnoho zaujímavého. V oboch triedach už využívajú modernejší spôsob výučby a to pomocou interaktívnej tabule. Ľudovo povedané, je to počítačová obrazovka veľká ako školská tabuľa. Pracuje sa na nej dotykom. V januári sa venovali téme Zimné radosti. Napadol konečne sneh a tak mohli spoznať skutočné krásy prírody v zimnom období, mohli sa guľovať, urobiť malých snehuliakov a u-mocniť radosť z pohybu hrami na snehu. Téma bola aj vážnejšia ako radosť zo šantenia a deťom vysvetlili význam starostlivosti človeka o voľne žijúce zvieratá v zime. Skúste im to doma pripomenúť - možno aj omrvinkami pre vtákov, ktoré vysypú na okenný parapet. A keďže v januári bol zápis do 1. ročníka, starší žiaci sa zaoberali aj témou škola. Priblížili si prostredie a slávnostnú atmosféru zápisu do 1.ročníka. Dozvedeli sa, ako sa starať o zvieratká v zime, aké poznáme zimné športy a čo všetko potrebuje malý školák do školy.

ZIMNÉ SLÁVNOSTI HORNONITRIA

Regionálne kultúrne centrum v Prievidzi a Občianske združenie Hornonitrie usporiadali pod záštitou starostov obcí Nitrianske Pravno, Pravenec, Poluvsie, Malinová a Kľačovo Zimné slávnosti folklóru. Otvorenie slávnosti sa konalo v Nitrianskom Pravne, v sále obecného úradu 14.2.2015 vernisážou výstavy: "Pocta Jánovi Fabišovi", remeselníkov v Malinovej. Na výstave sa zúčastnili aj zástupcovia samosprávy z našej obce. Ján Fabiš zanechal na hornej Nitre množstvo krásnych výrobkov. Venoval sa najmä plete-

niu košíkov, tkáčstvu aj vyšívaniu. Patril k aktívnym remeselníkom na hornej Nitre. Zomrel v roku 2014. V tento deň sa po večer v obci Pravenec programom predstavili folklórne skupiny z hornej Nitry.

21.2.2015 sa konalo ďalšie folklórne podujatie, ktoré pripravila folklórna skupina Lube-ná v obci Poluvsie: Pamätnica Jozefa Strečanského. Súťažná prehliadka sólistov folklóru. Účinkovali deti ZUŠ Bojnice, Nitrianske Rudno, ale aj jednotlivci s ľudovými nástrojmi a predstavili sa hrou na husle, gajdy, akordeón, fujaru. Zeláme veľa úspechov!

25.2.2015 Deň detského folklóru. Podujatie s účinkujúcimi zavítalo do obce Poruba a predstavili sa štyri detské folklórne súbory. 1.3. 2015 SÚZVUKY v Malinovej - podujatie na podporu zachovania kultúry národnostných menšín. Host' podujatia Spevácky zbor učiteľov ROZKVVET.

7.3.2015 v obci Kľačno - Majstri pravnianskej doliny.

Veríme, že aj tohtoročné zimné slávnosti sú pre vás príjemným spštením a po roku opäť môžete stretnúť ľudí, ktorí svojím nadšením pre folklór a tradície dokážu nadchnúť aj svoje okolie a otvoriť svoje srdcia nadšencom folklóru a ľudových remesiel.

Host'om podujatia v Poluvsí bola Kopaničiarska muzika. Základné obsadenie - primáš, kontráš a basista, ktoré tvoria základ slá-čkových muzík na celom Slovensku - bolo na myjavských kopaničiach ku koncu 19. storočia obohatené o dychové nástroje - C klarinet a C trúbku. V plnom obsadení tak mala kopaničiarska banda sedem hudobníkov - primáš, tercista, dvaja kontráš, basista, pišče-lista a trubač.

Fašiangové pochútky.

Kapustnica, hurky, klobásky, zabíjačková kaša, či podhrdlna?

Tak ako minulé rok vo fašiangovom období, opäť ste si mohli zakúpiť niekoľko jedál, ktoré sa pripravujú najmä v zimných mesiacoch. Pod hlavičkou Zdrúženia technických a šport. činností, Únie žien Slovenska v Malinovej a SZPB, s finančnou podporou obce sa konala zabíjačka aj v našej obci a to v sobotu, 14. februára. Na tento deň bol naplánovaný aj detský karneval, konalo sa aj podujatie v rámci Zimných slávností Hornonitria. Zimné mesiace pred obdobím fašiangov sú zväčša plné kultúrnych podujatí a tak bude potrebné, aby organizácie rešpektovali požiadavku obce a v dostatočnom predstihu počas roka, predložili na obecny úrad plán činnosti pokiaľ sa týka využitia priestorov kultúrneho domu, či konania podujatí pre obyvateľov Malinovej. Aby boli včas informovaní a aby sa podujatia neprekrývali. Už sa stáva pomalou tradíciou, že všetky obce sa stihnú zabávať a hodovať, len u nás až počas pôstu... Je na každom z nás, do akej miery uznáva tradície a kultúrne hodnoty života. Pár slovami si pripomenieme niečo z obdobia pôstu.

Veselé fašiangové obdobie sa v ľudovom kalendári končilo o polnoci v útorok pred Popolcovou stredou, pochovávaním basy. Dedinská pospolitosť sa zúčastnila na symbolickom, humornom pohrebe. V ten deň bolo viac dovolené ženám, lebo tento deň volali aj Škaredá streda, keď' vrstky ženy majú sviatok. V stredu sa začínal pôst. V rímskokatolíckom liturgickom kalendári je Popolcová streda prvým dňom pôstneho obdobia. Jej termín pripadá na štyridsiaty deň pred Veľkou nocou. Do týchto 40 dní sa nepočítajú nedele, preto v praxi pripadá Popolcová streda na 47. deň pred Veľkonočnou nedeľou. Pre nepravidelný dátum Veľkej noci sa jej termín každý rok mení. Tento rok pripadá na 18. február. V nasledujúcich rokoch pripadne Popolcová streda na 10.2.2016 a 1.3.2017. Názov dňa pochádza zo zvyku páliť palmy či bahniatka z Kvetnej nedele z minulého roka. Takto získaný popol sa používa pri bohoslužbe Popolcovej stredy, kedy veriaci dostanú krížik z popola na čelo. Poznačenie popolom je spravidlané slovami: "Pamätaj, že si prach a na prach sa obrátiš." alebo "Kajaj sa a ver evanjeliu." Tento symbol sa vzťahuje na blízkovýchodnú tradíciu spánia si popola na hlavu na znamenie pokánia pred Bohom. Pre našich predkov malo obdobie 40-dňového pôstu nielen náboženský, ale aj praktický význam. S končiacou zimou sa totiž minuli aj zásoby mäsa zo zabíjačiek a čas mládať kôz a oviec prišiel až s Veľkou nocou. Aj preto počas tohto obdobia uprednostňovali kašu, múčne jedlá, kyslú kapustu a ryby a pili bylinkové čaje. Striedaná strava prispievala začiatkom jari k vitalite a zdraviu. Pôst sa končil na Bielu, Veľkonočnú sobotu po vzkriesení Krista. Večer na Bielu sobotu je tzv. Vzkriesenie a po ňom a západe Slnka sa už môže konzumovať aj mäso, najčastejšie je to údená veľkonočná šunka. Zdroj: D.R. a internet

Detský karneval 21.2.2015

Deti v materskej škole stále pribúda, ale na organizovaní obľúbeného podujatia pre deti to poznať nebolo. Členky kultúrnej komisie vyzdobili sálu, čo pár rokov späť robili vždy rodičia. Zdá sa, že jedinou splnenou povinnosťou väčšiny rodičov bolo priniesť ceny do tomboly a tých bolo 90! Balíčky z nich opäť robili len učiteľky. Zámér detského karnevalu sa však stále viac miňa tradície a myšlienky, ktorou je zábava a tancovanie v maskách. Je pravdou, že deti sa tombole tešia, ale ak to takto pôjde ďalej, stačí prísť na dve hodinky v maske, vyžrebovali tombolu a je po maskarnom! Tento raz je skutočne kritika na rodičov detí v materskej škole oprávnená. Tých, ktorí pomáhali, sa dá spočítať na prstoch jednej ruky. Je to jediné podujatie v roku, ktoré organizuje materská škola s Radou školy a rodičmi, kde sa môžu všetci stretnúť a vzájomne pripraviť pekné popoludnie. Treba zrejme väčšiu spoluprácu. Je na zamyslenie, aby si z 30 rodín, čo je 60 dospelých ľudí, nenášiel niekto z rodiny čas. A aby náhodou nemali na pleciach trochu viac povinnosti, niektorí ignorovali aj rodičovské združenie pred podujatím. Všetci vieme, že na detskom maskarnom je plná sála rodičov aj detí a o všetko sa treba postarať.

Tanečnú zábavu s maskami zorganizovali členky kultúrnej komisie v ten istý deň podvečer. Aj keď boli ceny pre masiek lákavé, masiek bolo len dvanásť. Podstatne menej ako minulé roky. O zábavu sa starala hudobná skupina OLYMPIA. V tombole boli všakovaké ceny. Plný tanier výbornej štrúde, či pochúťka zo zabíjačky, elektrospotrebiče, fazuľovica, poháre na šampanské. Všetko skončilo dobrou zábavou.

Kde sa vzali maskary

Hoci v Malinovej má konkrétne detský maskárny ples už vyše polstoročia, málokto sa asi zamýšľal nad tým, kde sa vzal tento zvyk, prečo sa ľudia tak radi preliekajú za niekoho iného a prečo práve počas fašiangov je to najintenzívnejšie. Dôkazy nájdem už u starých Slovanov: keďže v zime nebolo veľmi čo robiť, mohli sa venovať zábave v očakávaní novej úrody. V antických dobách sa ľudia v tomto období tiež vo veľkom stretávali, veľa jedli a zabávali sa na bakchanáliách. No a napokon je tu karnevalová tradícia stredovekých miest najmä v Nemecku a Taliansku. Tieto oslavy pretrvali v zmenenej podobe fašiangov až dodnes. Typické sú pre ne práve masky a erotické žartovanie. "V minulých storočiach bolo obdobie fašiangov na hornej Nitre plné veselosti, uvoľnených mravov, hociného jedenia a pitia pred 40-dňovým pôstnym obdobím pred Veľkou nocou. Fašiangy boli časom priadok, zabíjačiek, svadieb. Typickým znakom tohto obdobia boli sprievody a masky. Všetko bolo dovolené, ženy sa preobliekali za mužov, mladá za starých, ľudia napríklad parodovali svadby, súdy či pohreby, na malú chvíľu obrátili sociálne pravidlá naruby a aspoň na chvíľu zrušili spoločenský poriadok. V minulosti sa na slovenskom vidieku konali pochôdky maskovaných postáv a niekde sa zachovali dodnes. Po dedine chodia vyobliekani do krojov, kožušín či masiek, hrá im muzika a navštevujú domácnosti. Chlapci vykrúcajú gazdine a dievky, vinšuje sa, vtipkuje. Kedysi ľudia vykonávali aj magické úkony na zabezpečenie úrody. Dievčatám sa napríklad rozpletali vrkoče a fahali dlhé vlasy, aby rástol ľan i konopa", hovorí Jana Hvojníková z RKC v Prievidzi. Veľa sa tancovalo, hodovalo, a to najmä mäsité zabíjačkové a vsmázané jedlá. Lebo platilo, že kto sa nenaje ešte fašiangy, bude hladovať po celý rok. Jedli sa i sladké šišky a fánky. Tučné jedlá či okružie koláče mali zabezpečiť hojnosť a plnosť. Ľudia si v tomto duchu vyberali aj niektoré masky zvierat, ktoré sa vyznačujú vysokou plnosťou. Zábavy neobišli ani mešťanov, ale mali špecifickú podobu. V mestách sa usporadúvali sprievody remeselníckych cechov. I mestskí ľudia sa radi preobliekali do rozmanitých masiek, najmä podľa zamestnania, horárov či farárov, obliekali sa aj do postáv šašov a zbrokárov, aby sa premenili na inú postavu. V mestách mali fašiangy podobu maskárnych plesov, bálov, zábav. Fašiangy sa do istej miery zachovali na Slovensku dodnes. V niektorých obciach je to jediné folklórna tradícia v priebehu roka. Súčasný fašiangy sú však viac spoločenskú zábavou a prapôvodná rituálno-magická funkcia, ktorá mala zabezpečiť úrodu, sa už vytratila. Nie sú to len Slováci, ktorí február venujú zábavkám v maskách. V tomto období majú svoje slávne karnevaly Benátky i Rio de Janeiro.

Samotný pojem karneval pochádza z latinčiny a znamená "zbomom mäsu". Fašiangy majú zasa svoj základ v nemeckom pojme Faschang, ktorý označuje výčap a nápoj pred pôstom. Vznik masiek však doteraz nie je celkom objasnený a zrejme mal rôzny pôvod. Niektorí odborníci hovoria, že masky môžu súvisieť aj s dávnym kultom predkov, podľa ktorého znázorniavali duchov predkov, respektíve slúžili na odstrašenie duchov mŕtvych. Zdroj: D.R. a internet